

Lungeforeningen takker for muligheden for at kommentere på regeringens forslag til udmøntning af en national handleplan mod børn og unges rygning. Hvert år dør 13.000 mennesker for tidligt i Danmark, grundet tobak. Rygning er årsag til en række lungesygdomme, som er forbundet med forringet livskvalitet og død, heriblandt er KOL, astma og Lungekræft, som flere hundrede tusinde danskere lider af.

Desværre er der i de senere år sket en stigning i andelen af børn og unge, der ryger. Hver dag begynder 40 nye danske børn og unge at ryge. Det er kun 10% af danske rygere som begynder med at ryge efter de er fyldt 20 år, derfor afgørende at fokusere på en indsats, der er særligt rettet mod børn og unge.

Lungeforeningen er meget positive stemt over de seneste ambitiøse og modige initiativer, som Lungeforeningen anser for et vigtigt, og nødvendigt, skridt i mod en sundere og røgfri fremtid. Vi finder det dog nødvendigt at præcisere definitioner, for at sikre at lovgivningen får den ønskede effekt. I nedenstående har vi redegjort for vores opmærksomhedspunkter til de 3 bekendtgørelser, som er opdelt som følger:

- A. Bekendtgørelse om forbud mod synlig anbringelse og fremvisning m.v. af tobaksvarer, tobakssurrogater og urtebaserede rygeprodukter
- B. Bekendtgørelse om mærkning og emballage på tobakssurrogater
- C. Bekendtgørelse om forbud mod reklame, synlig anbringelse og fremvisning m.v. af elektroniske cigaretter og genopfyldningsbeholdere med og uden nikotin

A) Bekendtgørelse om forbud mod synlig anbringelse og fremvisning m.v. af tobaksvarer, tobakssurrogater og urtebaserede rygeprodukter

Definitionen af tobak

Tobak defineres i bekendtgørelsen som et produkt, der kan "... ryges, indsnuses, suttet eller tygges eller på anden måde indtages". Vi er meget positive over for den brede definition, som omfatter en bred palette af produkter. Dog mener vi, at det kan være nødvendigt at beskrive, at alle administrationsveje er indbefattet af loven.

Vedr. Fysiske salgssteder, der er specialiseret i salg af piber, pibetobak og cigarer

Stk. 2. Et fysisk salgssted efter stk. 1 anses for at være specialiseret i salg af piber, pibetobak og cigarer, når stedet udelukkende eller hovedsageligt sælger piber, pibetobak eller cigarer. Vi mener at "hovedsageligt" skal defineres mere klart eller slettes. Ved dette ordvalg kan der fremtidigt komme konflikter, da "hovedsageligt" som det står nu, ikke er en fast størrelse. Dermed kan det blive en svær opgave at håndhæve.

Stk.5: Det bør ikke være lovligt at opstille bannere, reklame o. lign. uden for butikken. Yderligere bør det ikke være lovligt at opstille bannere, reklame o. lign. i vinduer, da disse reklamer vil være synlige for børn og unge.

Generelle kommentarer

Som det fremgår i bekendtgørelsen, kan tobak sælges via selvbetjeningsautomater. Vi mener det bør være skrevet ind i bekendtgørelsen, hvor disse automater må placeres. Dette er nemlig ikke uden betydning da en automat som opstilles på gaden, både kan medvirke til indirekte reklame, øger tilgængeligheden for børn og unge, og være svært at holde opsyn med, hvorved det vanskeliggøres at håndhæve lovgivningen.

I definition står at e-cigaretter "genlades med engangspatroner" Vi foreslår at dette omskives således at der ikke hersker tvivl om, hvorvidt det omhandler genopladning eller genopfyldning.

B) Bekendtgørelse om mærkning og emballage på tobakssurrogater

Det bør tydeligt fremgå af advarslerne at nikotin udgør en fare, og at man særligt skal være opmærksom som ung og/eller gravid. Dette er fordi unges hjerners udvikling kan blive hindret, og at der som gravid kan forekomme fosterskader.

C) Bekendtgørelse om forbud mod reklame, synlig anbringelse og fremvisning m.v. af elektroniske cigaretter og genopfyldningsbeholdere med og uden nikotin

§1:

Det bør fremgå at væsken i disse devices bliver opvarmet elektronisk og ikke undergår en forbrændingsproces.

I definition står, at e-cigaretter bliver beskrevet således "genlades med engangspatroner". Dette kan skabe noget forvirring, og vi foreslår at dette omskives således, at der ikke hersker tvivl om, hvorvidt det omhandler genopladning eller genopfyldning. Vi foreslår at udelade ordet "engangspatroner"

Vedr. Forbud mod synlig anbringelse og fremvisning

Tilføj at der ikke må fremhæves med placering eller skriftstørrelse.

Generelt Vedr. Straf

Det bør defineres og indskrives, hvad der sker ved gentagende overtrædelser af lovgivningen.

Det skal fremgå tydeligt hvilken myndighed, der har ansvaret for at reglerne bliver overholdt. Den pågældende myndighed skal sikres hvad angår tilstrækkelige ressourcer og kompetencer, så det kan lade sig gøre at løfte det nye opgave vedrørende håndhævnning og opsyn.

Reklame på nettet

Vedr. Salg via digitale løsninger og online

Det bør ikke være muligt at reklamere med rabatter eller særlige services som hurtig levering.

Da der i stigende grad bliver benyttet influencers gennem de sociale medier til at markedsføre produkter, mener vi at området bør ligestilles med den øvrige lovgivning for reklame omkring tobaks- og nikotinprodukter

Der reklameres ofte online med startsæt og rygestoppakker. Et startsæt kan appellere til unge, og gøre det nemmere samt mere overskueligt at begynde at ryge. Yderligere er E-cigaretter ikke godkendt som rygestopmiddel, så reklamer for rygestop og rygestoppakker bør forbydes, også online.

Mange internetsider reklamerer i dag med hurtig levering og store rabatter på e-cigaretter. Dette bør forbydes, da det øger incitamentet til at impuls købe e-cigaretprodukter. E-cigaretter bliver ofte fremhævet som et sundere alternativ til almindelige cigaretter og vi er i Lungeforeningen opmærksomme på at bl.a. pårørende til KOL patienter (især unge der er børn af en KOL patient) lytter sig til at det er sundere, da man nogen steder i Sundhedsvæsenet anbefaler at skifte fra alm. cigaretter til e-cigaretter da dette opfattes som mindre skadeligt.

Der er ikke evidens for dette.

En systematisk evaluering og kontrol

Lungeforeningen foreslår at der udarbejdes en evalueringsplan med forpligtende mål for børn og unges rygning, i forlængelse af tobaksloven. Dette ville give mulighed for at kunne målrette nye initiativer til bestemte grupper og områder, gennem en løbende monitorering af rygevanerne.

Lungeforeningen har kendskab til vigtige kommentarer til bekendtgørelserne fra dels Hjerteforeningen og Kræftens Bekæmpelse. Vi anmoder om at Sundheds- og Ældreministeriet også forholder sig til disse gennemarbejdede opmærksomheder, forslag og kommentarer, da vi er enige heri.

Lungeforeningen takker endnu engang for muligheden for at afgive høringsvar.

Anne Brandt
Direktør

Jonathan Emil Andreassen
Projektmedarbejder